

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

มาวัดเห็นใหม่ มาวัดทั่วไป แล้วเวลาเราไปวัดที่อื่นนะ พอเราไปวัดเราก็มื่อ ไปที่ไหนเราก็มื่อต้องการให้เราทำบุญกุศลได้ตั้งใจ ให้ได้บุญกุศลดังที่เราปรารถนา แล้วพอเราไปวัดไหนก็แล้วแต่ ใครบอกว่า โอ้โฮ.. วัดนี้ดีมากเลย วัดนี้เจียบสังฆมากเลย แล้วโอ้คนนั้น คนพูดมันจะเป็นปัญหา เจียบสังฆคนั้นมันมาจากเราเห็นใหม่ ความคลุกคลีนะ สังเกตได้ใหม่ในศาลา ถ้าพูดถึงไม่มีใครห้ามไว้ พูดกันคนละคำ กระซิบๆ เหมือนหมิกินผึ้งเลยหึ่งๆ ทั้งศาลาเลย

ต่างคนต่างเล็กน้อยๆ ต่างคนต่างพูดว่าเสียงเบาแล้ว แล้วพอรวมกันมันเบาใหม่.. มันไม่เบาหรอก มาวัดก็เหมือนกัน มาวัดมาพักผ่อน เขาคิดกันอย่างนั้นนะ มาพักผ่อน.. มานอนพักผ่อน

นอนพักผ่อน ! โลงศพ.. ป่าช้า.. มันจะให้เอ็งนอนตลอดไปเลย มันไม่ได้มาพักผ่อน เรามาเร่งความเพียรของเรา เรามาขุดคูขี้ของเรา เรามาตากถางกิเลสของเรา ไม่ใช่ให้มานอนพักผ่อนหรอก

เวลาไปวัดนะ ถ้าความตั้งใจของคน ไปถึงต้องการให้มีที่ภาวนา พอไปภาวนาปั๊บ... พระเหมือนกัน เวลาพระที่ไม่เคยปฏิบัติมานะ แล้วมาอยู่กับเรา “ไปอยู่กับหลวง พ่อทุกอย่างดีหมดเลย เสียอย่างเดียวเท่านั้น คือมีเวลาเหลือเฟือ เวลามากเกินไป ๒๔ ชั่วโมง นี่ภาวนาตลอด”

แล้วเราไปที่อื่น เขาพาเทปูน เขาพาก่อสร้างก็ไม่เอาอีก โอ๊ย ! ไม่ได้บวชมาเป็นกรรมกร ไม่ได้บวชมาหิ้วปูน ไม่ได้บวชมาทำงานก่อสร้าง กิเลสมันดิเขาไปหมดเลย แล้วเวลามาอยู่กับเรานะ เราจะให้เวลาเห็นใหม่

ข้อวัตร ! ถึงเวลาข้อวัตรเป็นงานส่วนรวม นกยังมีรวงมีรัง นกมันต้องมีที่พึ่งที่อาศัย พระเห็นใหม่ มีปัจจัยเครื่องอาศัย ปัจจัย ๔ พอแค่ชุกหัวนอนได้ แต่การชุกหัวนอนได้ ต้องทำความสะอาดมันนะ

อยู่กับครูบาอาจารย์นะ บริเวณของเราท่านจะไม่ให้มีใบไม้ ไม่มีให้มีพวกเศษขยะเลย เราต้องดูแลรักษาของเรา แล้วมันจะมีคุณค่า ศีกรามสูงขนาดไหน จะก็ร้อยล้านก็แล้วแต่เราก็ต้องบำรุงรักษามัน ไอ้กระท่อมห้องหอนะ มุงด้วยใบตองบัง เราก็ต้องดูแลรักษามัน การดูแลรักษาที่ดูแลรักษาด้วยนิสัยของคน ด้วยคุณสมบัติของคน คุณสมบัติดีหรือคุณสมบัติเลว ของมีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่า มันดีขึ้นมาที่อยู่ที่คนรักษา ถ้าคนรักษา ๆ ดี

นี่ไง ข้อวัตร ! ข้อวัตรนี้มันจะดีหรือจะเลวไม่สำคัญ สำคัญว่าคนดูแลรักษามันใหม่ คนทำความสะอาดมันใหม่ คนใช้สอยมันแล้วดูแลรักษา กระท่อมห้องหอนั้นคือวิมานนะ ไอ้ตึกสี่ห้าร้อยชั้นนั่นนะ ไอ้นั่นนะนรกอเวจี มันเผาอยู่ตลอดเวลา มันอยู่ที่ใจของคน ถ้าใจของคนมันเข้าใจสภาวะแบบนั้น มันพิจารณา มันมีคุณค่าหมดใจ

แล้วเวลามันมีคุณค่ามาก ในมหายาน ปาราชิก ๕ การฆ่า การทำลายเวลา คือการปาราชิกเลยละ เพราะเวลานี้สำคัญมาก เพราะเวลานี้ทำให้ชีวิตสืบต่อจริงใหม่ ชีวิตนี้คืออะไร ! ชีวิตนี้คือไออุ่น ไออุ่นตั้งอยู่บนอะไร ตั้งอยู่กับกาลเวลา คือตั้งอยู่บนอายุนะ ตั้งอยู่กับการสืบต่อนี้ไง

ถ้าไม่เป็นการสืบต่อชีวิตมันจะอยู่ได้ไง ชีวิตนี้สืบต่อๆ อยู่บนเวลานี้นะ แล้วเวลาที่มันเป็นไป เราไปนอนจมกับมันเห็นใหม่ นอนจมกองมูลรอกองคูล ไปนอนจมอยู่กับมัน จี้โลก จี้โกรธ จี้หลง จี้ทั้งนั้นเลย แล้วนอนจมอยู่กับมัน ไปนอนจมอยู่กับไอ้ความโลภ ความหลงของใจ แล้วให้เวลามันกระดิกไป ให้เข็มเวลามันกระดิกของมันไป

แล้วมาอะไร... มาพักผ่อน เวลามาทพักผ่อนนะ.. ไซ้...! ทุกข์มันทุกข์ทั้งนั้นนะ เราอยู่กับโลก เราทุกข์ทั้งนั้นนะ พอทุกข์ขึ้นมาที่ไปวัดไปวานั้นจะไปสบาย แต่คำว่าสบาย.. สบายโดยสัมมาอาชีวะ สบายโดยสัมมาทิฐิ สบายโดยที่มันเป็นพลังงานที่มันมีชีวิตใจ

สมาธิคือสิ่งที่มันมีพลังงานที่มันรู้สึกตัวอยู่ ไม่ใช่ตกวงค์หายเจียบไป ใ้สบายแบบนั้นมันสบายแบบโลกใจ โลกมันคาดหมายกันไปซะใหม่ ว่าบวชแล้วต้องสบาย จะนอนดีแปลงจะได้สบาย มันสบายจริงไหมละ.. ถ้ามันสบายจริง คนป่วย เจ้าชายนิทรานอนตลอดไปมันมีความสุขสบายไหม

การนอนก็ไม่ใช่งานสบายหรอก แต่เราคิดว่าการนอนเป็นงานสบาย นอนอย่าให้ลุกเลยเป็นไปได้ไหม.. เป็นไปไม่ได้หรอก ! อิริยาบถใดก็หยุดไว้ไม่ได้ การทำงานก็เป็น การทุกข์ยากอันหนึ่ง การนอนก็เป็นการทำงานอันหนึ่ง มันเป็นการทำงานทั้งหมดเลย แต่เราเข้าใจผิดกัน เราเข้าใจผิดว่าเราอยู่สุขสบายแล้วมันเป็นความสุขสบาย

ถ้ามันอยู่สุขสบายนะ นำน้ำมันหมักหมม ถ้าน้ำมันหมักหมมอยู่ มันไปไม่รอดหรอก ทีนี้ด้วยความคิดของกิเลสใจ ว่าสิ่งใดที่มันสะดวกสบายของเรา สะดวกสบายของกิเลสนะ ไม่ใช่สะดวกสบายของธรรม

ถ้าสะดวกสบายของธรรม มันต้องขวนขวาย มันต้องมีความเพียรชอบ มันต้องมีความวิริยะอุตสาหะ มันมีความอุตสาหะความเพียรนะ แล้วกาลเวลามันจะเรียกร้องแสวงหา มาก เพราะอะไร เพราะจิตถ้ามันลงนะ ๓-๔ ชั่วโมง ไม่ถึงวินาทีเดียว แร็บๆ เร็วมากเลย

เวลา ๒๔ ชั่วโมง ทำไมมันเร็วขนาดนี้ เผลอหน่อยเดียว นู่นอีกวันแล้ว เผลอหน่อยเดียว อีกวันหนึ่งแล้ว แล้ววันคืนมันกินชีวิตเราไปตลอดเวลาเห็นไหม มันต้องตื่นตัวตลอดเวลา อันนี้มันคิดอดีตอนาคตไป คาดหมาย คาดหวัง คาดไปหมดเลย

แล้วปัจจุบันทำอะไรกัน ปัจจุบันก็รอพรุ่งนี้ไง พรุ่งนี้จะทำไอนั้น มะรินจะทำไอนั้น ไอนั้นจะทำไอนั้น มันไปนู่นเลย แล้วปัจจุบันทำอะไรกัน เราไม่ได้อยู่ในปัจจุบันนะ ถ้าอยู่ในปัจจุบันของเรา ถ้าปัจจุบันนะ กาลเวลามันสำคัญตรงนี้ แล้วถ้ามีจุดยืนของเรา ให้ใจมันมีจุดยืนของเรา อย่าไปหมักหมมกับมัน อย่าไปคิดคาดหมายคาดการณ์ อนาคตจะเป็นอย่างนั้นๆ นะ ไม่มีหรอก !

คุณครูบาอาจารย์สิ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปรินิพพานไปแล้ว ครูบาอาจารย์ท่านอยู่ ท่านดำรงชีวิตของท่าน ท่านอยู่ของท่านเป็นในปัจจุบันนั้น ชีวิตมีเท่านี้

เอง มันจะคลาดเคลื่อนไป ถ้ามันคลาดเคลื่อนไปเพราะอะไร เพราะเราไม่มีสติ เราคิด
ของเราเอง เราคิดโดยธรรมะ..ธรรมะ.. ธรรมะของใคร ธรรมะของกิเลส กิเลสเอาธรรม
ของพระพุทธเจ้ามาอ้างว่านั่นเป็นธรรมๆ เป็นธรรมนั่นมันก็พอใจสิ !

ถ้ามันพอใจเรา อู๋.. เอ็งเป็นธรรมนะ ถ้ามันขัดใจเรา อันนี้ก็เป็นกิเลสทั้งนั้นนะ
แล้วเวลามันอยู่กับเราเฉยๆ นั่นนะไอ้ตัวเผารนนั่นนะ ทำไมไม่ว่ามันเป็นกิเลส ถ้าไม่ว่า
มันเป็นกิเลสนะ

การทำบุญกุศลมันก็เป็นเรื่องของบุญกุศลนะ บุญกุศลทำให้เกิดอกุศล อกุศลทำ
ให้เกิดกุศลเห็นใหม่ ตั้งใจดีสิ่งที่ดีมันเป็นประโยชน์กับใคร เป็นประโยชน์กับโลก แล้ว
ประโยชน์กับธรรมละ

เป็นประโยชน์กับธรรมเห็นใหม่ คุณิ เราหลีกเลี่ยงให้กัน แค่เราให้ทางกัน เรา
เคารพกัน เราหลีกเลี่ยงให้เขามีโอกาสได้ทำ นี่ก็เป็นบุญของเราแล้ว ถ้าเขาไปภavanaแล้วจิต
สงบขึ้นมา เราได้บุญส่วนหนึ่งแล้ว เพราะเราหลีกเลี่ยงให้เขา เราช่วยเหลือเขา เราให้สิ่ง
อำนวยความสะดวกให้เขา

แต่เป็นกิเลสได้ใหม่... ไม่ได้ ! ฉันต้องใหญ่อย่างเดียว ! ฉันจะเหยียบย่ำไปหมด
เลย ใครจะทำอะไร ก็คขวางไปหมดเลย

มี...พระทั่วไป ดีแต่ปาก อู๋.. ฉันถนอมรักษาพระ ฉันรักพระนะ แล้วทำไมเอา
พระมาทำงาน ทำไมเอาพระมาคลุกคลี ทำไมเอาพระมาเป็นฐานเหยียบย่ำขึ้นไป

อ้าว.. ถ้ารักษาพระมันก็ต้องรักษาพระสิ ! รักษาพระก็ต้องให้พระอยู่วิเวกสิ งาน
อะไร งานหยาบๆ งานข้อวัตรปฏิบัติ เป็นงานหยาบๆ เป็นงานเพื่อบุญกุศล ไอ้งาน
ภavanามยปัญญา ไอ้ปัญญาของหัวใจนะ คุณิที่ว่าปัญญาๆ ปัญญาสมอง ปัญญาสมอง
ปัญญาอะไร ปัญญาโลกีย์ปัญญา ปัญญากิเลสทั้งนั้น กิเลสเอาสมอง เอาสตินี้มาใช้มา
เหยียบย่ำกัน

แล้วปัญญาที่เป็นธรรมชาติ ปัญญาที่เป็นธรรมจักร ปัญญาที่เป็นโลกุตระปัญญา
มันอยู่ที่ไหน

แล้วถ้าไม่เปิดโอกาสให้เด็กมันฝึกหัด ไม่ได้เปิดโอกาสให้พระทำ แล้วปัญญา มันจะเกิดขึ้นมาได้อย่างไร แล้วพอปัญญามันเกิดขึ้นมาก็ปัญญาภิเลสทั้งนั้น เอาภิเลสมา ฟาดฟันกัน ต่างคนต่างทิวี่ว่าของฉันถูก ถูกเพราะอะไร ถูกเพราะมันเหมือน พระไตรปิฎก แล้วมันถูกจริงไหม

ถ้าเหมือนพระไตรปิฎก ทำไมไม่ละกิเลสของเอ็ง.. ถ้ามันเป็นความจริง ทำไมไม่ รู้จริงขึ้นมาจากหัวใจ.. ถ้ามันรู้จริงขึ้นมาจากหัวใจ มันทำอะไร มันเริ่มปูพื้นฐานมา จากอะไร

การดำรงชีวิต สัมมาอาชีวะเลี้ยงชีพด้วยปรีชาแข่ง แล้วมันไปกดถ่วงใครไหม กด ถ่วงคนอื่นนะ เห็นไหมคูสิเวลาเราอดอาหารกัน เวลาเราผ่อนอาหารกัน เวลาใครผ่อน อาหารไปเห็นไหมพระจะเปิดโอกาสให้ เรามาเห็นก็ โอ้โฮ.. ไม่สวยงามเลย ไปวัดอื่น เขาจะสวยงามนะ เขาจะนั่งนะ เขาจะกราบพร้อมกัน เขาจะกินพร้อมกัน จะลุกพร้อมกัน ใอันันมันหุ่ยนนต์ !

กระเพาะคนมันเท่ากันหรือ ! กระเพาะคนก็ไม่เท่ากัน ! ทิวี่มานะคนก็ไม่ เหมือนกัน ! ทุกอย่างมันต้องเปิดโอกาสให้ทุกคน ใครสะดวกอย่างไรต้องเปิดโอกาส หมด อยู่ที่หัวหน้าเป็น.. ถ้าหัวหน้าเป็นทุกอย่างก็เป็น

แม่ปู ! ถ้าแม่ปูมันเดินตรงแล้วนะ มันจะสอนลูกปูของมันได้ ใอันันแม่ปูเดินเม่งคด ไปครึ่งทางเลย เดินตามฉัน ! เดินตามฉัน ! เดินอย่างนี้ ! เดินอย่างนี้ ! ก็มันโง่ !! มันจะ เดินตามไปไหนรอดล่ะ แล้วพอมานะ โอ๊ย.. สวยงาม อู๊.. ลูกเหมือนกัน ! ลูกเหมือนกัน ! คนไม่ใช่หุ่ยนนต์ !

การประพฤติปฏิบัติ เรื่องของจิต จิตนิสัยของคน มันไม่เหมือนกันทั้งนั้น ถ้าครู บาอาจารย์ที่ฉลาด จะพาฝูงโคให้พ้นจากวังน้ำวน ถ้าหัวหน้ามันโง่ นะ ! มันจะพาจมวัง น้ำวนหมด !

แล้วก็มาเกรงอกเกรงใจกันอยู่อย่างนี้ ใอันันก็ติดขัดไปทางนั้น ใอันันก็ติดขัด ไปทางนี้ ร้อยคนก็ร้อยความคิด ร้อยความคิดก็ร้อยอย่าง แล้วก็เหยียบกันอยู่อย่างนั้น ย่ำ กันอยู่อย่างนั้น ไม่ฟันกันสักทีหนึ่ง

เหยียบ ! มันต้องเหยียบใจของเราก่อนสิ ทิฐิมานะของเรา ที่เราต้องการความ
พอใจของเรา เราต้องการพอใจคนเดียวเลยหรือ ใครอื่นไม่สำคัญ.. มันมีความสำคัญคน
เดียว ! มันเป็นไปได้ !

เรานี้เร็วที่สุด ! เรามาอาศัยเขาไซ้ไหม สังคมเขาเกิดขึ้นมาจากใคร สังคมมาจาก
ไหน เราเป็นส่วนหนึ่งของสังคม แล้วเรามาอาศัยเขาต่างหาก แน่จริงอยู่คนเดียวสิ ! แน่
จริงอย่าไปยุ่งกับใครสิ ! แล้วทำไมอยู่ไม่ได้ ทำไมต้องอาศัยคนอื่น

อาศัยคนอื่นเพราะเรายืนด้วยตัวเองไม่ได้ แล้วยังบอกว่าคนอื่นแล้ว ! คนอื่นแล้ว !
ก็มึงนะแล้ว !! เพราะเราแล้ว เราถึงแก้ไขเราไซ้ไหม เพราะใจเรามันแล้ว เราถึงต้องอาศัย
สิ่งนั้นเพื่อตัดแปลงเรา ถ้าตัดแปลงเราๆ ต้องถือตามกฎกติกาเป็นใหญ่สิ ไม่ใช่เราเป็น
ใหญ่ กฎกติกาสร้างขึ้นมาแล้วเหยียบไปหมดเลย เหยียบมันไป

นี่ไง หลวงตาบอก เหยียบหัวองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป ชรามวินัยเป็น
ศาสดาของเธอ แล้วเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป ใครๆ มาถึงก็เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป
ไม่เป็นไรๆ กิเลสทิฐิมันใหญ่หนัก หัวพระพุทธเจ้านี้มันดี นิ่มเท่าดี เหยียบไปเลย

แล้วมันมาจากไหน เสด็จวัตรมาจากไหน มาจากพระไตรปิฎกทั้งนั้น แล้วเรา
ทำไมไม่เคารพ มาเคารพมันก็มาขัดแย้งกิเลสเรา พอขัดแย้งกิเลสเรา ก็เราต้องการตรงนี้
ไง เราต้องการขัดแย้งกับกิเลส เราต้องการเห็นกิเลสของเรา

คนเราเป็นโรคเป็นภัยไปหาหมอทำไม ให้หมอวินิจฉัยโรคว่าเป็นโรคอะไร ไป
หาหมอทำไม

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันโต้แย้ง มันขัดแย้ง มันนะกิเลสแล้ว มันขัดแย้งกับชราม
วินัยแล้ว แล้วทำไมไม่เหยียบมันลงไป ไม่เหยียบมันนะ กลับมาเหยียบชรามวินัย
กลับมาเหยียบข้อวัตรปฏิบัติ กลับมาเหยียบกติกา เหยียบมันไป กูแน่ ! กูแน่ ! เหยียบ
กติกามันไป

แล้วอะไรเป็นการชำระกิเลส ชำระกิเลสมันต้องเหยียบเราก่อน เหยียบไอ้ทิฐิ
มานะ มันเป็นเวลาใหม่ มันสมควรใหม่ กาลเทศะเป็นไปได้ใหม่ แล้วเวลาของเรามีใหม่
มันไม่มี... ไม่มีก็ไม่ต้องทำ!!

เวลาไม่มีนี้ มันจำเป็นตรงนี้ ต้องเอามาตอนนี้ แล้วว่าเอามาตอนนี้แล้วบอกไม่
เอามา ไม่เอามาก็อย่าทำบุญอีก ถ้าไม่เอามาก็อย่าจะทำ เอามาแล้วก็จะมาเหยียบย่ำ
กตีกาอีก แล้วอะไรมันสมควร อะไรมันเป็นความดีกันซักที อะไรเป็นความจริงบ้าง

มันเป็นอย่างนี้มาตลอดนะ.. แล้วก็บอกกันเองๆ ยิ่งกันเองนะๆ คูตีครอบครัว
สามภรรยาอยู่ด้วยกันยิ่งต้องเกรงใจกัน ยิ่งสามภรรยา นะ โอ๊ย.. ไม่เป็นไรๆ ไอ้อีกคน
ก็คิด อู๋.. เราก็ปรารถนาดีกับเขาขนาดนี้ ทำไมเขาทำกับเราได้ขนาดนี้ อีกคนหนึ่งก็คิดว่า
ไม่เป็นไร

นี่ก็เหมือนกัน ไม่เป็นไร..ไม่เป็นไร การคู้เงินชื่อนะกิเลสออกทางนี้ กิเลสเห็น
ใหม่ เวลาจะชมมันนะ จองหองพองขนเลย ขนแม่ง..หางจรดขอบฟ้าเลย ภูแน่ ! ภูแน่ !
ถึงต้องกระเทีบลงไป กิเลสต้องกระเทีบลงไป !!

เราไปส่งเสริมมันกันเอง แล้วก็มาพูดกันเองว่าจะชำระกิเลสนะ ชำระกิเลส
ธรรมนี้มันเป็นอย่างนี้ แล้วพูดไปอย่างนี้เห็นใหม่ ไปหาพระก็ไปให้พระดำ ไปอยู่บ้านก็
ให้เมียเทศน์ เวลาว่าเทศน์ เวลาเทศน์ก็ว่าดำ มันกลับกันเพราะอะไร เพราะกิเลสมัน
ไม่ยอมรับ ถ้ากิเลสมันยอมรับนะ สิ่งนี้มันเป็นประโยชน์ คิดให้เป็นสิ คิดให้เป็น ไม่ต้อง
มีครูบาอาจารย์นะ

คูตี พระโพธิสัตว์เห็นใหม่ ต้องสร้างมาเอง หลวงปู่มั่น ไม่มีครูบาอาจารย์คอย
ชี้แนะนะ แล้วเวลาหลวงปู่มั่นคอยชี้แนะลูกศิษย์ลูกหา ต้องคอยบอก คอยแนะ คอยนำ แล้ว
หัวหน้าเห็นใหม่คูตี มีเก็บหอมรอมริบ อะไรก็ต้องเก็บถนอมรักษาไว้ เพราะอะไร
เพราะกิเลสมันไม่ยอมฟังใครหรอก ถ้าอาจารย์ไม่แน่กว่ากู อาจารย์ไม่ดีกว่ากู อาจารย์ไม่
สามารถอยู่ในกรอบกติกาได้ กูไม่ฟังหรอก !

เพราะฉะนั้นก็ต้องดำรงชีวิตให้เป็นแบบอย่าง คนที่จะให้คนเคารพและศรัทธา
ได้ชีวิตมันต้องเป็นแบบอย่างให้เขาเห็นว่า..

“กูทำได้ !!”

พอทำได้แล้ว เอ้อ.. เขาทำได้จริงเราก็ต้องยอมรับเขา เพราะเขาทำแล้วเราทำไม่ได้ แล้วเราทำได้ด้วยกันใครมันจะยอมรับใคร แล้วกิเลสมันยอมรับใคร ทิฐิमानะมันมีตั้งแต่ ๑๐๐ ปีก็เป็นอย่างนี้

คนแก้ไขมันเต็มที ! ฟางเส้นสุดท้าย ไม่ไหว.. ไม่ไหวหรอก มันต้องคิด เวลาพูดนะ เห็นไหม ต้นไม้มีแก่น มีเปลือก มีกระพี้ คนใหม่มาที่อนุ โลมไป คนไม่รู้เราก็ต้องแก้ไขไป แต่ไม่รู้แล้วเราก็ต้องปรับปรุงตัวนะ ไม่ใช่ไม่รู้ก็ไม่รู้ทั้งชาติเลยนะ ไอ้คนรู้ก็เหมือนเราเห็นเด็กๆ มันเล่นพิศพลาดนะ ไอ้ผู้ใหญ่ยุ่งทุกข์ใจนะ ไอ้เด็กไม่รู้เรื่อง

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน วุฒิภาวะของใจ ไอ้คนดูอยู่ที่ดูอยู่อย่างนี้ ไอ้คนทำก็ตามสบายยังเถ่อ ! อยู่อย่างนั้นนะ ไอ้คนดูเม่งปวดหัวฉิบหายเลย ! แต่ไอ้คนทำไม่รู้ตัว แล้วรู้ตัวทำไมมึงไม่แก้ไขวะ

ถ้ามันแก้ไขนะ... หน้าอะไรเท่ากับหน้าใจ อาบเหงื่อต่างน้ำกับความหน้าใจอะไรหนักกว่ากัน แล้วมาแบกจีเขายู๋เม่งก็สิบปีแล้ว แล้วยังต้องมาแบกกันจนตายหรือ

มันไม่ได้พูดด้วยทิฐิमानะนะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันมีธรรมวินัย พระพุทธเจ้า พระโคตมปิฎกเป็นตัวยืน นี่ใจธรรมวินัยพระพุทธเจ้าที่มีอยู่แล้ว มันไม่ได้พูดด้วยอารมณ์ ไม่ได้พูดด้วยที่เราอู๋ตรีขึ้นมา มันมีตัวอย่าง มีแบบอย่าง แล้วมีครูบาอาจารย์ทำมาเป็นแบบอย่าง แล้วเราแค่ทำตามตัวอย่าง... เอ้อ... ปวดหัวเว้ย เอวัง